

Risale-i Nur'da temsil sanatıyla kâinat binasına bakış

İzmir'den Medrese Talebeleri: "Yirmi Dördüncü Söz'de melekler bahsinde geçen temsillerde Üçüncü Kısım'da hayvanattan maksat bitkiler midir, hayvanlar mıdır?1"

TEMSİL DEYİNCE

Temsil sözünü duyduğum an, gençler aklıma geliyor. Ümidimiz olan gençler. Temsil sanatlarını iman hizmetinde kullanacak gençler. İnşallah yoldadırlar. Temsil sanatlarında güçlü ürünler vermek üzere kendilerini yetiştiriyorlardır. Allah fikirlerine istikamet, kalemlerine kuvvet versin. Âmin. Onlara dua ediyoruz.

Yirmi Dördüncü Söz'ün Dördüncü Dal'ında1 Bediüzzaman göklerin, yerin, güneşin, ayın, yıldızların, dağların, ağaçların, hayvanların ve insanların mazhar oldukları esmalara göre ayrı ayrı olan ibadetlerini muhteşem bir temsil ile tefsir ediyor.

DÖRT ÇEŞİT AMELE

Temsil, çirkin bir özetle şöyledir (Güzeli 24. Söz'dedir):

Büyük bir mülk sahibi, muhteşem bir saray bina ediyor. Sarayın binasında dört çeşit amele çalıştırıyor:

1- Köleler: Bunların maaşları yoktur. Tek ücretleri, efendilerinin emriyle yaptıkları işlerden aldıkları yüksek haz ve emsalsiz keyiflerdir. Efendilerinin kölesi olmaktan duydukları şeref, efendilerini methetmekten ve onu zikretmekten aldıkları manevi lezzetler bunların en yüksek ücretleridir. Başka bir ücrete, rütbeye ve maaşa muhtaç olmuyorlar.

2- Kör hizmetkârlar: Bunlar bilmiyorlar ne işliyorlar, niçin işliyorlar, işlerinin ne geniş maksatları var? Mülk sahibi bunları kendi ilmiyle çalıştırıyor, kullanıyor. Onlara layık sadece birer cüz'î ücret veriyor.

3- Hayvanat: Bunlar yemle çalışıyorlar. Ne işi niçin yaptıklarını bunlar da bilmiyorlar. Fakat bunların her birinin özel kabiliyetleri vardır ve kabiliyetlerini

hizmetlerde kullanmak bunlara pek büyük lezzet veriyor. Bu lezzetten başka maaşları yoktur.

4- Akıl sahibi ameleler: Bunlar biliyorlar ne işliyorlar, niçin işliyorlar, kimin için işliyorlar, sair ameleler niçin işliyor, mülk sahibinin maksadı nedir, niçin işlettiriyor?

Bu dördüncü tür ameleler diğer amelelere reistirler. Onların üzerinde sorumlulukları vardır. Derecelerine ve rütbelerine göre hem peşin, hem ileride verilecek şekilde yüksek maaşları vardır.

TEMSİLİN HAKİKATE TATBİKİ

Buraya kadar temsiller zikredildi. Bundan sonra temsiller hakikate tatbik ediliyor. Şöyle ki: Cenab-ı Allah şu kâinat sarayının binasında ihtiyaç için değil, fakat muhtelif hikmetler için dört tür amele çalıştırıyor:

1- Melaike: Bunlar çok çalışkandırlar. İşlerini harfiyen emre uygun yaparlar. Fakat dereceleri yükselmez. Aşağı da düşmez. Makamları sabittir. Belirli bir rütbeleri vardır. İşleri lezzetleridir. İşlerine karşılık başka bir ücret istemezler. Zerre kadar emre isyan etmezler, yanlış yapmazlar.

2- Hayvanlar: Temsilde üçüncü sırada gelmiştir. Bunlar da çalışkandırlar. Bunların iştiha sahibi bir nefis ve bir cüz'î ihtiyarları vardır. Cenab-ı Allah, bunların işleri içinde nefislerine haz ve keyif vermiştir. Lezzet alırlar, acı duyarlar. Bunlar kendi keyifleri için çalışıyor gibi olsalar da, yaptıkları iş kâinat sarayının külli işleri hesabına geçer. Yaptıkları işten aldıkları nefsanî zevk bunlara yetiyor. Başka bir maaşları ve ücretleri yoktur.

3- Nebatat ve Cemadat: Bunlar da çalışkandırlar. Fitrî emirleri eksiksiz yaparlar. Fakat cüz'î ihtiyarları yoktur. Maaşları yoktur. Amelleri sırf Allah içindir, Allah'ın esması namınadır.

Nebatat ve cemadat temsilde ikinci sırada gelen kör amelelerdir. Hayvanatın ve nebatatın temsile göre burada yer değiştirdiğini görüyoruz. Bu, dikkatleri celp etmek, hikmetleri zikretmek ve hakikatleri çapraz şekilde fikretmek için olmalıdır.

ÇİFT MAAŞLILAR

4- İnsanlar: Bunlar kâinat binasının akıllı ameleleridir. İbadetlerinin küllî oluşunda, yaratılmışlar üzerinde bir şerefe sahip oluşlarında, Allah'ı bilme yetkilerinin genişliğinde ve Allah'ın bütün kâinatın Rabbi olduğunu ilanda meleklere benzerler. Hatta daha üstündürler. Şerir ve iştiha sahibi bir nefse sahip oluşlarında ise

hayvanata benzerler. Bu nedenle insanlar sonsuz terakkiye ve tedenniye müsait bir zeminde çalışırlar. Her an yükselen ve alçalan bir merdivenin basamaklarında dururlar.

Yaptıkları işlerde nefisleri için haz alırlar. Aynı zamanda gelecek beklentileri de vardır. Bu nedenle kendilerine çift maaş teklif edilmiştir:

1- Dünyevi maaş: Yaptıkları işten aldıkları hazlar, zevkler ve keyiflerdir.

2- Uhrevi maaş: Yaptıkları aynı işe karşılık teklif edilen uhrevi maaştır. İnsanı sonsuz hayatta huzurlu kılmaya dönüktür. İnsana Cennet saadeti vaat edilmiştir.

Dipnot:

1- Sözlür, s. 317